

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lípót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

102-ik szám.

Brassó, Szombat, szeptember 7-én.

V. évfolyam. 1889.

A hazai ipar emelése.

Baross kereskedelmi miniszter által összehívott szaktanácskozmány ideje mindinkább közeledvén, helyén valónak látjuk, a sajtó terén is foglalkozni a tanácskozás második tárgyával: miképen lehetne emelni a hazai ipart, újabb gyárak létesítését elősegíteni s a hazai iparnak a hazai piacot biztosítani?

A kereskedelmi és iparkamarák reformjának kérdéséről elmondtuk már véleményünket s jól esik konstatálhatni, hogy azóta minden felszólalás, mely úgy a napi-, mint szaklapokban történt, ugyanazon reformokat tartotta szükségesnek, melyeket mi hangsúlyoztunk: a választási törvény módosítását, a kamarák létszámának szaporítását, a tagok egyrésztének, nevezetesen szakközlegeknek, kinevezését és esetleg a kinevezett kamarai titkárokat.

A szaktanácskozmány második tárgya: hazai iparunk emelésének mikéntje azonban sokkal fontosabb, mint a kamarai reform, mert elvégre a kamaráknak sincs más feladatuk, mint ez s hiányos törvény alapján szervezett kamarák is elősegíthetik e célt, ha az egyénekben ügyesítményeket szakképzés és lelkesedés van, míg viszont a legjobb törvény alapján létesült kamarák sem fogják e célt soha előmozdítani, ha az illető egyének közönyös hazánk közgazdasági érdekei iránt.

Az egyetlen eszköz, melylyel nálunk idáig az állam a gyáripárt elősegítette, az 1881. évi 64. t. c., mely 1895-ig szóló adó-s illetékmentességet biztosít bizonyos gyáraknak. Ez volt minden, a mivel a kereskedelmi és pénzügyi kormány a gyáripár létesítését előmozdította. Csak mióta Baross Gábor közlekedési miniszter lett, segítette a közlekedési kormány is e cél előmozdítását, sőt talán nem tulzunk, ha azt mondjuk, hogy Baross mint közlekedési miniszter talán többet tett ez ügyért, mint maga a szaktanácskozmány. Nagymérvű szállítási kedvezmények, a hazai közlekedési vállalatoknak kényszerítése a hazai ipar igénybevételére, oly eszközök, a melyek nem kis mértékben járultak hozzá gyáriparunk emeléséhez. A mit Baross, a közlekedési miniszter megkezdett, azt folytatja hatványozott mértékben Baross, a kereskedelmi miniszter.

Szerény véleményünk szerint a hazai

ipar emelésére következőket kelene mindenekelőtt figyelembe vennie a kereskedelmi kormány.

Oly adómentességi kedvezményt kellene biztosítani új gyári vállalatoknak, mely egyenlő mértékkel mér mindegyiknek, nem pedig úgy, mint a jelenlegi törvény. Azaz: minden új gyárnak egyenlő számú évekre szóló adómentességet kell biztosítani, pl. 20 évre. Tehát az új törvénynek ugyanazon alapon kell állania, mint a házadómentességről szóló, míg a jelenlegi törvény tizenhárom évi adómentességet biztosít egy 1882-ben létesült, vagy fennállott gyárnak, de csak öt évit egy 1890-ben létesülendőnek.

Pénzerővel kell segítségére jönni a vállalkozási kedvnek. Az a baj nálunk, hogy nagyobb hazai pénzintézeteink — a magyar általános hitelbank kivételével — nem bocsátkoznak ipari vállalatokba, sőt nem is támogatnak ilyeneket, úgy hogy ha meg is volna a vállalkozási kedv, nincs meg a szükséges tőke. Az új pénzintézet, melyről hetek óta rebesgetnek, mely csak iparvállalatok létesítésének előmozdítására fogna alakulni, fontos tényezője lesz a gyáripár emelkedésének hazánkban. Amde e mellett utat és módot kelene találni más pénzintézeteink bevonására is, mert oly nagy tere volna hazánknek gyáripár tekintetében, hogy itt a verseny csak üdvös eredményeket szülhetne.

A közlekedési politika is egyik leghathatósabb eszköze a gyáripár emelésének. Nálunk az áruszállítás aránylag még nagyon drága s mert a mi iparunknak versenyeznie kell a hozzánk vámentesen bejövő, kedvezőbb viszonyok közt lévő osztrák gyáripárral, a szállítást a hazai iparnak a lehető legnagyobb mértékben meg kell könnyíteni és pedig úgy a feldolgozáshoz szükséges nyersanyagra, mint kész iparcikkre nézve. E kedvezményeket biztosítani kell úgy a hazai, mint a külföldi piacokra, mert e nélkül soha sem fogunk tért foglalhatni a hazai piacokon, holott ez volna a hazai ipar legfőbb feladata, mert csak így függetleníthetjük hazánkat gazdaságilag.

Egy fontos tényezője a gyáripár emelésének a külföldi tőke és vállalkozási szellem idevonzása. Mert hiába, ha a tőkétől még eltekintünk is, mely hazánkban is megtalálható, bár kissé drágábban, hiányzik nálunk a

szakértelem és vállalkozási szellem. Nincs még szakértő műiparos elemünk. Ezt még csak nevelnünk kell. A külföldi szakkörökhöz és sajtóhoz kell kulcsot találnunk s nem várunk, hogy a külföld hozzánk jöjjön. Hisz épen a napokban olvastuk, hogy a berlini nagy iparosok egy ottani magyar orvost megbíztak azzal, tanulmányozná különösen Erdély ipari viszonyait, hogy mennyiben alkalmas ez új ipari vállalatokra. Ezt nekünk nem volna szabad bevárunk, hanem kész anyagot kellene a külföld elé adnunk. Alaposan, szakszerűen, gyakorlatilag eléje tárni viszonyainkat, az iparra alkalmas vidékek fekvését, talajviszonyait, nyerstermékeit, vízerőjét, munkaerőjét, közlekedési viszonyait, népességét, piacainak hollétét s azoknak viszonyait, az állam által adandó kedvezményeket, szóval mindazt, a mire a vállalkozásnak szüksége van.

Tekintetbe kell itt venni, hogy mely vidékre mely iparág alkalmas és csak ezt támogatni. Mert oly iparág létesítése, melyre már a természeti viszonyok sem kedvezők, vagy egy vidéken egy iparág oly nagy mérvű csoportosítása, mely nem áll arányban a piac nagyságával, nemcsak hogy nem előnyös, hanem ellenkezőleg veszélyes a már fennálló telepekre nézve. Ezt pedig szintén nem szabad figyelmen kívül hagynunk.

Nagyjában ezek volnának azok, mik első sorban szükségesek gyáripár emelésére.

Azonban a gyáripár létesítésénél nem szabad figyelmen kívül hagynunk a már fennálló kisipart, mert ha tekintet nélkül erre állítunk fel gyárakat, úgy a társadalom egy nagy részét fosztjuk meg mindennapi kenyerétől. Olyan tőkével tehát oda kellene hatni, hogy a mai kisipar fokozatosan gyáripárra változzék át. Szövetségi alapon egységesíteni a kisipar termelését, hogy így a gyáripár összes előnyeit élvezze, ez szintén nagy feladata az államkormányának, halogy nem akar egyoldalú intézkedéseket tenni. Teljesen mindegy, akár decentralizált gyáripár jellegével bírn, akár centralizált jelleggel, t. i. közös helyiségben, a fődolog módot találni ez átmeneti korszak megkönnyítésére, nehogy a kisipar és általa családok százezrei, ugyanazzal a kézzel sujtassanak agyon, a mely hazánknek gyáripárt s így nagy ipart teremt.

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

Szilvia kalandja.

— Eredeti novella. —

(Vége.)

— Cecile most itt marad önnél? — Igen, magamhoz veszem, kiművelem szellemét, de gyakorlati irányban. Az élet gondjai várnak reá. Anyámmal együtt ő fogja vinni háztartásomat, mert én női életet folytatok.

— Hogyan? — Ön lemond a házasságról?

— A jövő isten kezében van, ilyesmit a gondviselésre kell bízni; — de ha jellemem, természetem mostani alaphangulata megmarad akkor női maradok.

— Ne tegye, Róbert, ne tegye! Nősüljön meg!

— Szilvia! Ön a barátságra hivatkozott — bizonyoslag. — Nem kellett volna tennie. Már most nem tagadhatja meg tőlem a választ tanácsára. Szilvia én szeretem önt, forrón sovárgóan és reménytelenül.

— Szerenestlen! — hallgasson — halgasson kérem. —

— Már késő — Ezt meg kell hallgatnia. Régen, évek óta szeretem. Olyan rejtett oltárképem volt ön, mely előtt csak a legutkosabb percekben szoktam

imádkozni. Tudom, hogy én az egyszerű munkás ember meg nem közelíthetem; csak azt kívántam, hogy egyszer egyszer az életben beszélhessek önnel s lássam az ön mosolyát rám vetődni. A végzet többet adott, mint a mennyit kívántam, mint álmodni merem. De épen azért — csak most van fogalmam igazán arról, hogy minő tündérvilág az, amiből örökre ki vagyok zárva. — Köszönöm, Szilvia, oh köszönöm hogy meghallgatott. Már most könnyebben viselem terhemet. A jövőbe nem láthatunk. Lehet, hogy egykor lelkem megnyugszik sorsában, megnősülök, lesznek gyermekeim és lesz az élet oly közönséges embere, ahány millió van. De szíven egy kis zugában ott lesz a kis oltárkép mindig. Ön lesz, ön marad életem költészet. És most — Szilvia — te drága moudhatatlan üdvöm — nézd, a kapuhoz értünk, a választra értünk . . . soha többé nem találkozunk . . . Engedd meg, hogy még egyszer . . . utoljára . . . csak egy pillanatra boldog lehessenek . . . ;

A leány remegett . . . szólni akart . . . tagadva inté vissza az őrvölgöt, de későn . . . A következő pillanatban érzé a karok ölelő szorítását, édes hűbáj hullámzott át egész valóján és az a forró ajk az ő ajkához tapadt. . . .

Aztán hirtelen visszalépett az ifjú . . . keze még egyszer intett feléje . . . remegő hangja még egyszer süttött.

— Isten veled . . . örökre! . . . Aztán eltűnt a sötétben.

— Örökre! — sohajtá a leány bódult fájdalommal. Szédelegve lépett be a kastély udvarába s haladt föl a terrasse lépcsőin; a csarnokba fölréve, fejét egy oszlopnak támasztá kezét remegő szívére tette s szeme megtelt könnyel.

A salon üveg ajtaján át világosság özlött reá . . . magához tért, megrázkódott s hirtelen letörölte könnyeit.

— Nem, nem szabad — suttogá — hisz álom — feledjük!

Belépett a salon ajtaján.

Mind fölgráztak, körülvették, sopánkodtak.

— Az istenért, hol volt? — Mi történt? — Nem esett-e baja? — Vigasztalhatatlanok voltunk! — Az a kocsis! — De elcsapom! — Leitta magát a vendéglőben! — Igen leitta magát, aztán idő előtt hazahajtott. — Más embert küldtünk a fogattal. — Igen, de már ön nem volt ott. — Keresettük minden felé! — És mindhiába! — Már azt hittük, visszautazott! — Csakhogy itt van! Az istenért, hát beszéljen!

— De hát engedjenek szóhoz jutni!

— Kérjük! — esedeztünk!

— Először is kérem, vezessen valaki szobámha, mert én nem ott vagyok, egy szobában szülök.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. szept. 6.

A császár még mindig nem adta vissza a német császár látogatását. Berlinben keddre várták a császár érkezését, de a császár nem jött. Ugy látszik, berlini utazása egyelőre halasztást szenvedett. A »Post« szerint a császár e hó 25. és 29-ike között fog Berlinbe érkezni.

Németország két új katonai főparancsnokságot állít föl, egyet Metzben, egyet Brombergben.

A német császári párnak az olasz királyi párnál teendő látogatása alkalmával a királyi hercegek mind jelen lesznek Monzában.

Ujabb időben ismét mind sűrűbben felmerülnek a hírek, melyek Boulangernek a választások előtt való visszatéréséről beszélnek. Boulanger erre vonatkozólag a »Pall Mall Gazette« egy munkatársának, ki ezt kérdezte tőle, azt felelte, hogy nem tudja, mit fog tenni, még semmi sincs eldöntve, így nem mondhatja meg, hogy visszatér-e, vagy nem? Most azzal foglalkozik, hogy az összes boulangerista jelölteket elfogadja. Constantin francia belügyminiszter felhívta a prefektusokat, hogy Boulanger, Rochefortot és Dillont jelöltekül el ne fogadják. A boulanger-párti »Cocarde« című lap igazgatóját, Mermeint, a rendőri fenyegető bíróság in contumaciam négy havi fogságra és 500 frank bírságra ítélte. Mermeint bűnrészesség terheli az állam-törvényszék tárgyalási iratainak eltulajdonításában, melyeket a »Cocarde« még a bűnügyi tárgyalás előtt közzétett.

Párisi hivatalos körökben a cárevics párisi látogatását nagyon valószínűnek tekintik. A nagyherceg a kiállítás bezárása előtt érkezne oda; pontosan azonban még nem mondhatik meg odaérkeztenek időpontja.

Franciaországban már magas hullámokat vetnek a választási agitációk. A »Figaro« egyik munkatársa Viktor Napoleon herceg által fogadtatott, a ki kijelenté, hogy ő nem fog választási felhívást kibocsátani. Az ő programja ismeretes: a császárság. Az opportunisták köztársaság ellen fordulva, így szólott Viktor herceg: A legközelebbi szavazás alapját nem fogja pártkérdés képezni. A bosszút álló többségben nem leendő sem győző, sem legyőzött; így nem is kell azt osztályozni csoportok szerint. A revisio ügye fog diadalmasodni. Nem egy párt, hanem csak az alkotmányozó gyűlés, mely az átalakulás e kamrájára következik, fog bírni a szükséges erővel és mandátummal az újra alkotás művéhez és ennek első kötelességét az fogja képezni, hogy az országnak visszaadja szabát. Ekkor fog ütni a döntő óra. Viktor herceg így folytatá: A három kormányzó alak, a köztársaság, a királyság és a császárság feletti közvetlen népszavazásból a császárság fog diadalmasan kikelni. A tulajdonképeni harc csak a köztársaság és a császárság között létezik. A legitim királyság Chamord gróf halála óta csak emlék. A parlamentarismus nem fér össze az általános népszavazással, így gyakorlati és megfelelő kormányzási alakja, a mely nélkül Franciaországban lehetetlen a tekintély.

Belgrádban ismét kísért Natália szelleme, az ex királyné e hó mint magánegyen Belgrádba érkezik, a hol vagy lakást bérelnék számára, vagy házat vesznek neki. A kormányynak mindezekről hivatalosan még nincs tudomása. Másfelől azt jelentik, hogy a regnesség és Natália közt ujabb ismét tárgyalások folynak Milán feltételei alapján, melyeket kormánykörök és a közönség méltányosaknak és elfogadhatóknak tar-

Kívánsága rögtön teljesült.

Hamar átváltott szobaleánya segítségével, aztán mint elegáns hölgy lépett be újra a salonba. Tapsoltak, el voltak ragadtatva. Körbeültek és Szilvia legszeretettelőbb elmésséggel beszélte el kalandját, természetesen nevek nélkül, valamint a csók és a valószínű elhallgatásával. Mihelyt a dolog érzékeny oldalát elhallgatta, a legpikánsabb kis történet kerekedett ki belőle s a kis vad leány úgy tűnt föl, mint a kit az alférfi legszeretettelőbban elcsábított.

A kis történet rendkívül mulattatta a társaságot, de minthogy Szilvia megvacsorált s nagyon fáradtnak jelenté ki magát, engedték elvonulni.

Mikor távozott, egyhangú volt a vélemény hogy ha szép Silvia ma rendkívül jókedvű és elmés volt.

A szép Silvia pedig puha selyem ágán elnyulva s hófehér karjára támaszkodva, mozdulatlan bámult bele a lámpa világba. Körülötte minden csendes, csak a szél zug oda kinn és a fák lombja sutlog titokzatosan.

Halkan pedig a szép leány keble és ajkán az ifjú forró csókja ég.

tanak. Natália némi nehézségeket támaszt, de hihetőleg elhatározza magát e feltételek elfogadására. Ezután Belgrádba való időleges tartózkodása elé nem fognak akadályokat gördíteni. Sándor király állítólag azt írta anyjának, hogy e feltételek elfogadása által megmutathatja, hogy igazán szereti és látni kívánja fiát. Ellenkező esetben azonban kételkednie kellene anyai szeretetében.

A szerb kormány és a szerb vasutak üzemtársasága közt a francia kormány intervenciójára megindított tárgyalásoknak az lett az eredményük, hogy a szerb kormány az üzemtársaságnak tíz millió franknyi megváltási összeget fizet. A szerb kormány e célból Párisban kölcsönt szándékozik felvenni s állítólag ezzel van összefüggésben Vuics pénzügyminiszter utazása is.

A nihilisták ismét hallatnak magukról. Kievben tizenöt egyetemi hallgatót fogtak el. Ezek közt tizenhárom lengyel. Charkovban negyven embert — nagyrészt lengyelt — tartóztattak le, állítólag cázárellenes összeesküvés miatt. — A hírek az orosz határőrség megszaporításáról és katonai szervezésről megerősítetnek. Annak létszáma majdnem négyszer akkora lesz, mint most és hatszori felváltás mellett egy ember jut egy verstre. Az azelőtt pénzügyi s most a hadügyi minisztérium alá rendelt határőrséghez sok tiszt is be van osztva, a kik gyakran belovagolják a határt. Czári parancsra közzétetett a Fekete tengeren levő hajóhad tartalékosainak 1890-től kezdve évenként történendő behívása. A tartalék matrózoknak és tiszteknek hat heti szolgálatot kell teljesíteniük az e hajóhadhoz tartozó hajókon, hogy szükség esetére az egész legénység, a tengerészeti szolgálatot illetőleg általában, valamint különösen a Fekete tengeri szolgálatra vonatkozó ismeretekben, feladata magaslatán álljon.

Lipót király hosszabb utazást szándékozik tenni a Congo-államban

Nagy feltűnést keltett az »Indépendance Roumaine« hiteles forrásból közölt ama meglepő híre, hogy a bolgár kormány felszólította a Romániában tartózkodó összes bolgárokat, hogy hazatérjenek.

Az általános helyzet.

Ő felsége a galicziai hadgyakorlatokra ment, hogy vizsgáló szemével kipuhatoja ott ama hadtestek harcalkészültségét, melyeknek a legközelebbi háborúban előreláthatólag legelőször s legkeményebben fog kelleni küzdeniök a benyomuló ellenséggel. Mert nálunk egy okos ember sem kételkedik abban, hogy orosz seregek lesznek azok, melyekkel hadseregünknek, remélhetőleg győztesen, megküzdenie kell: Oroszországon, vagy Oroszország által felbujtogatott, de orosz segítséggel nélkül háborúba nem lépő más szláv törzseken kívül egész Európában nincs egy állam, egy nép sem, mely irántuk jóakaró nem volna, nem létezik nemzet, melylyel egyhamar viszályba keveredhetnének. Német- és Olaszország híu szövetségeseink, ezeknek irántunk való lojalitása s önzetlensége kétségtelen, a saját magunkéval egyenlő, Törökország pedig Ausztria Magyarország békepolitikájában legbiztosabb kezességét látja fennmaradásának, egy lehetséges virágzásnak a jövőben. Így hát az összes szomszéd államok közt Oroszország az egyedüli, melyről évekre, talán évtizedekre feltehető, hogy ellenségesen lép föl ellenünk, megtámadni, megrohanni fog bennünket. Megtámadni, megrohanni, — mondjuk, — mert ez bizonyos, hogy mi a háborút provokálni nem fogjuk s megkezdeni sem. A békeligának tényleg csak védelmi céljai vannak, alapja s tartalma a béke fenntartása és legközelebbi háborunk védelmi háboru lesz.

De azért még sincs értelme s jogosultsága, ha azt mondják, mint különféle, köztük még monarchiánkban megjelenő lapok is mondták, hogy a galicziai területek, melyek a nagy manővereknek harctérül szolgálnak, az abból lettek kiválasztva e célra, mivel mérvadó körökben felteszik, hogy azok akkor is, ha a dolog komoly lesz, az Oroszország és Ausztria-Magyarország közti háboru kitörésekor csataterül szolgálnak.

Éppen nem! Legfőbb hadvezetőségünk a csata terveket semmiesetre sem szerkesztette oly kishitűen, hogy azok ama feltevésen alapulnának, mintha kellene, hogy sikerüljön az ellenségnek, miszerint a döntő ütközetet galicziai területen általában és különösen azon terepen kelljen megvívni, melyen a küszöbön levő nagy hadgyakorlatok lesznek.

Nálunk többé nem csinálnak königráti terveket s chlumi ködöt nem produkálnak. Ha az oroszok betörnének határ inkon, mindjárt a betörés helyén gondoskodva van arról, hogy szarvaikat már ott elveszítsék, saját területeikre visszavetessenek s ott keressük ki a döntő-ütközet számára a csataterét. Miután el vagyunk tökélve, hogy mi nem leszünk a támadók, a dolog nem történetik másképp, minthogy az orosz

szok Galicziában kísérlék meg a betörést, de ebből még korántsem következik az, hogy nekünk arra kelljen számítanunk, miszerint a betörés sikerülni is fog. Ellenkezőleg arra számítunk, hogy az orosz támadásra közvetlen az orosz vereség s Varsónak való előrenyomulásunk fog következni, hol a lakosság várva-vár bennünket.

Post festa.

— Levél a szerkesztőhöz. —

(Befejező közlemény.)

A fennebbiek alapján és után immár ideje és helye, hogy elmondjam azon tapasztalásomat, melyet Szegeden nyertem s onnan Brassóba hoztam.

A brassói magyar dalárokat egykor S.-Szt. Györgyön, majd K.-Vásárhelyt s most Szegeden, az ország színe előtt tehát úgy üdvözölték, mint nemzeti missionáriusokat, kik az oly »hálátlan talajon« fejlesztik a magyar dalt, élesztik a magyar hazaszeretet szent tüzet; úgy üdvözöltek minket, mint honvédő bajnokokat, kiknek homlokáról sűrűn hullanak a verejtékcseppek, midőn az idegen nemzetiségű és érzelmű elemekkel szembe szállva, a hazaszeretet szent dalával vivják meg a nehéz, egyenetlen harcot Brassóban; úgy találták, hogy van bennünk elég lelkesedés, van erő és bátorság, van szívünkben szent érzés, melyből a magyar dal hódító erővel fakad fel és »győz szíveket«, hoztak tapsot nekünk, adtak babér- és ezüst koszorut és hullattak könyvet velünk!

De minden dolognak két oldala van: egy fehér s egy fekete. Az én tapasztalásomnak is megvan a maga gyászos fele.

»Nemo est propheta in patria sua«.

Ez az érem másik oldala.

Itthon mik vagyunk mi, kiket másutt vállalkra emelnek? Elhagyott, alig számottevő páriák, kik csak a pusztába kiáltunk!

Elhagyjuk, tűzhelyeinket, míg mások végig nyugtózkodnak pamlagaikon, s éjjelig izzadunk a magyar daltól. Tanulunk, mint kis gyermekek s eltűnjük a dirigálást, alávetjük magunkat a szabályok szigorának s meghajlunk a parancs-szó előtt, mert mi is azt hisszük, úgy vagyunk meggyőződve, hogy nemzeti missziót teljesítünk, hogy művelőleg hatunk honfi társainkra s hódítunk elleneink táborában.

És a brassói magyar közönség?!

Elhagy; páriáknak tekint — a szó szoros értelmében!

Tizenhét esztendő óta énekelek a brassói magyar dalárdában és ezen tizenhét év lefolyása alatt állandó működő tagok csak az iparos-segédék és tanítók sorából teltek ki; minden más állású egyén csak belekóstolt a magyar dal művelésébe s azután ott hagyott minket a faképnél. Mert a mi tisztviselőinknek derogál a dalárdába lépni, s csak nem fognak gyermekemberekkel egy dalt énekelni! Másutt s a szászok itt Brassóban is, nem az állást és kort, hanem a tehetséget nézik, és a kinek van hangja s a ki valamicskét ért a zenéhez, sorakozik, és a polgármester, meg a törvényszéki bíró a kereskedő és iparos együtt zeng hazát szerelmet.

És mi brassói magyarok! Felállunk nyilvános dalár- és más nemzeti ünnepélyek alkalmával és a magyar dal szent hatása által elvarázsolva poharat ragadunk és a magyar hazafiságról, magyar dal- és dalárról, meg a tricolorról dörgedelmesen perorálunk, de azért resteljük a magyar dalárdának tagja lenni! De nem egy, hanem 100 ilyen példát hozhatnék fel, kinek ha a dalárdába való belépést emlited, olyanféle mosolylyal utasít el, mintha egy félkegyelművel állott volna szóba.

És dalestélyeink?

Hányszor szorult el szíve a brassói magyar dalárdának, látva az üres termet, mely elébe tátong, látva a gyér közönséget, mely többnyire a szegény iparososztályból telt ki? Tisztelet egy-két kivételnek, de el merem mondani, hogy a magyarság egyéb körei és nagy többsége által állandóan megvettünk! Másutt, s a szászok és románok Brassóban is, valódi ünnepnek tekintik a dalegyletek által rendezett estélyeket, a hol egymásnak találkat adnak, a hol a szülői szárnyak alól kikelő ifjuság egymást ismerni, becsülni és szeretni tanulja, a hol a legfelsőbb hivatalnoktól le a szegény iparosig jól találja magát mindenki, s hova éppen azért sietve megy a dalár családja is, hogy találja meg azon várva-várt kellemes szórakozást, melyre a működő családfő izzadása után oly méltán igényt tarthat! Minálunk, brassói magyaroknál, mindez csak mese-beszéd!

Ime, ezt nyertem Szegeden, ezt a tapasztalást hoztam én Brassóba.

S így állván a dolgok, csoda-e aztán, ha a brassói magyar dalár arca a levertség tükröződik? ha

legszentebb lelkesedés is elvégre megtörik? ha a leglángolóbb tűz is végre kialszik?!

Bizony-bizony, én magam is nyugalom után vágyom; mert hiszen miért énekeljek én többé, ha nincs kivel, ha nincs kinek?!

Biró Sándor.

Egy visszhang.

Legyen üdvözölve a nemes, a hazafias kezdeményezés, mely a multak dicsőségét emelt emlékekben megörökíteni igyekszik!

Emléket itt a Barcaságon, a magyar szabadság klasszikus földjén, melyet annyi honfíyer áztatott, a multak romjai fölé, hogy legyen kézzel fogható tárgy mire rápillantva, lobbanjon lángra a későbbi nemzedék!!!

Koós Ferencz megpendítette az eszmét; több ilyen örvénye ért már sikert. Hiszszük, hogy az új kitűzött csillag is siker fogja koronázni. A zászló kibontva, utána fognak kelni e vidék társadalmának jobbjai.

Sok, sok van itten, mi csaknem a feledés fátyola alá került. Sok, sok van itten, mi hazánk történetének nagyszerű epizódjai közé méltan sorozható, de sok van olyan is, a mit ezután kell kitakarítani a multak romjaiból, hogy azokkal hazánk történetének évlapjait gazdagítsuk.

Éppen a mult évben volt 100-ik évfordulója a bodzai harcoknak, a székely vérfürdőnek, mit egy arannyal töltött s a töröktől ajándékol küldött dinnye okozott; elevenen él ez eset még a nép ajkán. Csak a sánczok nyomai vannak meg, emlék semmi. Itt van a tömösi szoros, ama magyar Thermopilae, hol Kis Sándor, mint második Leonidas, Magyarvár sánczain összerogyott. Hány bajnok nyugszik ott a szétszórt sírokban?

Vannak mikről csak jelek beszélnek; így a »Tatár-hányás«-ok Bácsfalu és Tatrang határán és a nyilvesszők, a kisebb taraczkölyök, melyeket az ekevasok a földből kiforgatnak.

Volt idő, midőn a Kárpátok ez alját a német lovagok II. Endre idejében dubia possessióvá akarták tenni. Azon korra vihető vissza a magyar falvak ideleltelése, mi valósággal adveninendám coronam történt. Böles intézkedés, messzetekintés a távol jövőbe, szülő e falvakat. Bár e nemzeti politika folyton szem előtt lett volna tartva!

Derűben nem igen mosolygott a sors e vidék népén; főképp ennek magyarságára. Meghozta a közelmúlt szenvedésteljes napokat; egyike vala azoknak az 1848-ki december könnyű fakasztó eredményével.

Örökitse bár egy kő azon kor eseményeit, az azon szomorú időben elhullottakat.

Bartha Károly.

Emke.

A segesvári Emke óvoda Sükös Gizella okleveles óvónő és tanító vezetése alatt f. hó 7-én kezdetét veszi.

A szabályok értelmében felvétetik minden 3—6 éves fiú vagy leány gyermek bármikor az óvoda helyiségeiben az óvónő által.

Beiratási díj egy évre 25 kr, melyet kivétel nélkül minden gyermek után fizetni kell a beírás alkalmával.

Tanpénz havonként 50 kr, mely minden hó elején fizetendő az óvónő kezéhez. A belépés a hónap bármely napján történjék is, egész hónapnak számítatik.

A teljesen vagyontalan szülők gyermekei ingyen vehetnek fel szegénységi bizonyítvány alapján a felügyelő bizottság által: egyelőre 3 fiú, 3 leány.

A tanfolyam egész éven át tart; kivéve a téli nagy hidegek idejét.

A beiratkozott gyermekek télen d. e. 9—12 óráig d. u. 2—4 óráig; nyáron d. e. 8—12-ig; d. u. 2—6 óráig szabadon hagyhatók.

Segesvár, 1889. szept. hó 5-én.

A felügyelő bizottság:
Horváth László.
elnök.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szíves beküldésére.

Időjárás. Időnk ismét derült, de azért már hűvös ász, úgy hogy a természet már kezd komorabb öltöni. A fák levelei sárgulnak, sőt kezdenek már hullani.

Tanügy. A polgári kereskedelmi testület alsófokú kereskedelmi tanonc iskolája f. hó 15-én nyílik meg; a felvétel iránt értekezhetni Verzar Lukátsnál klastrom utca 6. szám alatt.

Kehely-felavatás. A brassói magyar dalárda a közóhajnak engedve, e hó 14-én rendkívüli estélyt rendez a „Nr. 1.” nagytermében, melyen elfogja énekelni szegedi győzelmi énekeit s egyuttal ünnepélyesen fel fogja avatni a Szegeden nyert győnyörű kelyhet. Reméljük, hogy közönségünk ezen alkalmat fel fogja használni arra, hogy rokonszenvének és szeretetének kifejezést adjon dalárdánk iránt.

Egyházi zene. Holnap Kisasszonynapja alkalmából a helybeli róm. kath. plebánia templomban d. e. 10¹/₂ órakor Jaschik Gyula karnagy vezetése alatt következő fog előadni. Mise B. durban ének- s zene karra (Horák); Gradualehoz: »Ave Marie« kettős, tenor s baritonra (Illaszy) Binder Jenő s Biró Sándor urak által; Offertoriumhoz: templom-ária (olasz) sopransolara orgona kísérettel (Stradella) sopransolot Lobenwein Ottilia urnő által; záradékul: Dal a szentséghez »bass-solo és vegyeskar (Pater Arsenius).

A predáli határszéli forgalomhoz. E czímen a »Bukareser Tageblatt« közetközöket írja: »A zonatarifa bevezetésének hírére előrelátható volt, hogy a predeáli vonal igen erősen lesz igénybe véve s ekkor aggódtunk skrupulosus utlevél s vámvizsgálat fölött, mely bizonyos körülmények között akadályozza az utazást. Nagy örömről azonban különböző utazóktól értesültünk, hogy úgy Pánczél István magyar főszozolgabíró, mint Virág vámszedő, valamint közegeik is a lehető legnagyobb előzékenységet tanúsítják az utazó közönség iránt, hogy e felett általános az elismerés. Hasonló előzékenységgel viseltetnek a román hivatalok kötelességeik teljesítésében, úgy hogy a határforgalom, dacára a legnagyobb tolongásnak, az utazók legnagyobb meglegedésére történik. E ténynek feljegyzése nagyon fontos, mivel még nem is oly nagyon régen a pedeáli kellemetlenségek miatt egyes utazók vagy elhagyták az utazást, vagy más vonalat választottak. — Gratulálunk mind a két kormányoknak, kik mostani közegeik választásában nagyon szerencsések voltak s reméljük, hogy ez irány továbbra is fenn fog tartatni, mert csak így lehet és lesz a határforgalom élénkebb s áldásos, közelebb hozva két egymásra utalt népet.« Örömmel regisztráljuk külföldi lapársunk e sorait, magunk részéről is felhasználva ez alkalmat annak kijelentésére, hogy szerencsésebb választást kormányunk nem tehetett volna, mint Pánczél István predeáli t. főszozolgabíró kinevezésével. Ugy Virág, mint Richter vámtiszt urak is csakugyan a legnagyobb előzékenységet tanúsítják a közönség iránt. Általában a predeáli magyar tisztikar minden tekintetben kitűnő.

A felvidéki közművelődési egyesület e hó 5-én tartotta Majláth István elnöke alatt hetedik közgyűlését Ipolyságon, melyre a vidékről igen sokan sereglettek össze. A közgyűlés kimondta, hogy ezután tevékenységében a fősulyt kisdudóvársra fogja tekinteni. — Ugyancsak egyhanguan fogadtatott el Szőnyi ama indítványa, hogy a szegény sorsuak magyar imakönyveket ingyen kapnak az egyesülettől. A közgyűlés elé terjesztett kimutatók szerint az egyesület vagyona 54884 forintot tesz ki.

Hihetetlen czim. A Darmstadtban megjelenő »N. Hess. Volksblätter« a következő hirt közli: »Ő fensége a nagyherczeg Becker Jakab urnak Darmstadtban az »udvari káposztavágó« czímet adományozta.

Mennyit fog a nap szeptember hóban? A nap szept. 1-én 5 óra 20 perczkor kelt föl s 6 óra 38 perczkor kor nyugodott le, e hó utolsó napján pedig a nap 6 órakor kel föl és 5 óra 39 perczkor nyugszik le, A nap tehát e hóban 1 óra 29 perczet fog.

A strike. Londonban a munkások strikeja változatlanul tovább tart. — Liverpoolból írják, hogy a dockok tulajdonosai követeléseiket teljesítik.

Szerencsétlenség a párisi kiállításon. Párisból jelentik, hogy a kiállítás területén e gépesarnokban szerencsétlenség történt. A mozgó hidról egy hölgy lezuhant s egy nem messze álló és mit sem gyanító üzletember nyaka közé esett, arról pedig lecsuszva, egy papírhajtó asztalon terült el. Homlokán tátongó seb támadt.

Vasuti szerencsétlenség. Livorno és Pisa között nagy vasuti szerencsétlenség történt. Két vonat össesütközött és több mint husz ember szenvedett súlyos sérüléseket.

Egy vasuti hid leszakadása. Aug. 25-én a pétervári-varsói vonalon, Kufniza állomás mellett, Gródno közelében a vasuti hid, mely a Lososin folyó fölött megy át, leszakadt. A hid jármát a víz alámosta s ez okozta a katasztrófát. Nehány órával a szerencsétlenség előtt a személyvonat még átrobogatott a hidon a nélkül, hogy baja történt volna. A kárt 60,000 rubelra becsülik.

Helyreigazítás. Lapunk mult számának az Emke közgyűléséről szóló tudósításában értelemzavaró hiba fordult elő. — A tudósítás végén ezen értelmetlen

mondat áll: »a szamosujvári lelkes ünnepélyesség szeretetét«, holott így kellene állani: »a szamosujvári lelkes örménység szeretetét«.

Ne esüggedjete.

Az emberiség nagy része tönkremegy, mert szomorú és szerencsétlen helyzetbe jutva, elvesztik bátorságukat, elcsüggednek s tétlenül átadják magukat balsorsuknak. A kétségbeesés ezen nyilvánulása nem lép fel sehol tisztábban, mint idült s makacs bajokban szenvedő embereknél. Sok szenvedés s kintől menekednének meg az emberek, sok drága élet mentétnék meg, ha a betegek elég bátorsággal bírnának, összeszedni magukat s addig keresni kutatni, míg megtalálják helyes útját és módját a gyógyulásnak.

Az alábbi eset eléggé igazolja, hogy a segítség az utolsó pillanatban sem lehetetlen.

Két évvel ezelőtt alulirott gyomor-, vese- s májbajban szenvedvén, évenként kétszer volt nagy kinok között az ágyhoz kötve. A gyógykezelő orvos nem tudott segíteni s végre azt mondá betegségemre, hogy »kö« Borzasztó helyzetben valék; kétségbe voltam esve. Mindenütt kerestem segítséget, de hiába, míg végre a hírlapokban olvastam a vesebaj meggyógyításáról. Ekkor vettem észre, hogy hisz ez ugyanaz a betegség, minő az enyém volt. Mint a kétségbeesett remélt végső mentsége után, úgy kaptam én is ezen gyógy mód után, mely nem volt más, mint a csodálatraméltó orvos: Warner Safe Cure. 4 üvegnek s ugyanannyi Warner Safe Pill-nek használata után teljesen helyre valék állítva s csakhamar régi egészségemnek örvendtem.

Legmelegebben ajánlom ezen orvosszert a szenvedő embereknek.

Ochery, Schlan mellett, Morvaországban.

Pasek Jan, vendéglős.

Egy üveg ára 2 frt. Kapható minden gyógytárba. Füzeteket ingyen és bérmentve küld egyszerű felkérésre Warner H. H. s társa Pozsonyban.

Közzgazdaság.

Hetivásár. A tegnapi hetivásár ismét rendes volt.

A gabonapiacson az árak következőké alakultak: Buza 5.80—6.20 frt, rozs 4.— frt, árpa 4 frt, zab 2.20—2.20 frt, törökbuza 4 frt, lenese 6—12 frt, lenmag 8 frt, borsó 6 frt, paszuly 6 frt.

A baromlivásár árai a következők voltak: — Csirke 50—70 kr, liba 1.40—1.80 frt, kacsa 60—80 kr páronként, malacz 2.50—5 darabonként. — Tojás 12 darab 20 krért.

A husarak a lefolyt héten következőké alakultak: marhahus 40 kr, sertéshus 48—52 kr, borjúhús 30—48 kr, faggyu 21 kr, olvasztott zsír 70 kr, olvasztott faggyu 31 kr. klgr.-ként.

Tűzifa árai változatlanok.

Brassói vasutforgalom.

Vonatindulások: a) Budapest felé: vegyesvonat reg. 5 óra 54 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 15 perczkor; személyvonat este 7 óra 7 perczkor b) Bukarest felé: gyorsvonat reggel 5 óra 35 percz és délután 2 óra 14 perczkor. **Vonatérkezések:** a) Budapest felől: személyvonat délelőtt 9 óra 45 perczkor; gyorsvonat d. u. 2 órakor; vegyesvonat este 8 óra 32 perczkor. b) Bukarest felől: gyorsvonat d. u. 2 óra 5 perczkor s éjjel 10 óra 17 perczkor. Pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonat érkezik Predeálról.

Süketeknek. 155 24—50

Egy egyén, a ki egy egyszerű szer által meggyógyult 23 évi süketsegből és fülzugasból, kész annak leírását német nyelven mindenkinek ingyen elküldnie Czim: J. H. Nicholson, Wien XI., Kolingasse 4

Brassói piaci árfolyam.

— A pesti m. keresk. bank jelentése. —

Brassó, 1889. szeptember hó 7-én.

Róman pairpénz	à 20 frankos	9.42 vétel	9.44 eladás
Ezüstpénz	à 20	9.40	9.42
Napoeleond'or (aranypénz)		9.45	9.47
Török lira		10.70	10.72
Arany		5.58	5.60
Orosz papírrubel		122.—	123.—

Társszerkesztők:

— Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvár.)

Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

Sz. 2048—1889. tllkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Berkár Mária* örökösei végrehajthatónak dr. *Leményi Miklós* árverési vevő elleni 146 frt tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a hosszufalusi kir. járásbíró-ságnak) területén lévő Hosszufalu határára fekvő, a hosszufalusi 1747. sz. telekjegyzőkönyvben A + 3408. és 3409. hr. sz. alatti ingatlanokból néhai Berkár Mária örököseit és pedig: Berkár Kozma, Radu, Juon és kiskoru Paraszkiva, Zsuzsanna, Costache, Elie és Neculaet-féle részben illetve jutalékra az árverést 590 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 3-ik napján délelőtti 8 órakor Hosszufalu község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át — vagyts 59 forint 50 krajczárt — készpénzben vagy az 1881-ik évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. lvi törv.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1889. évi július hó 31.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága:
Pap Péter,
egyes bíró.

Szám 4054—1888.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegyébe keblezett Dános nagyközség jegyzői állomására ezennel pályázatot nyitok.

Javadalmazás: 400 frt évi fizetés, 40 frt lakbér az irodai helyiséggel együtt, 25 frt irodai átalány és 30 frt fületmény és a megállapított munkadíjak.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi L. t. cz. 6. §-ban foglalt követelményeknek megfelelőleg, valamint hogy az állam hivatalos nyelvén kívül a román és német nyelvket is bírják, igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg írt pályázati kérvényüket folyó évi szeptember hó 20-áig alólirhoz annál bizonyosabban adják be, mivel ellenesethen a később érkező folyamodások figyelembe vételni nem fognak.

A választás Dános községében folyó évi szeptember hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki.

I. Segesvár, 1889. augf. hó 27. én.

A keresdi járás főszolgabírója:

(354) 2—3 Fodor, főszolgabíró.

Önkéntes árverezés.

1889. szeptember 9-én hétfőn a Szent-János-utcában 627. ház szám alatt különböző házi butorok, azok között egy salon butor garnitúra fognak elárvereztetni. (358) 2—2

Bécs „Hôtel zum weissen Wolfen“ Bécs

I. Fleischmarkt. Wolfengasse 3. a város közepén, 70 elegáns szoba 70 krtól feljebb; 2 személyre 1 frt 20 kr. — Egész hóra is bérelhető. (326) 7—8 Lutz A. vendéglős.

A legjobb

Brünni posztókat

szállítja gyári áron

SIEGEL-IMHOF

posztógyári raktár Brünnben.

Egy elegáns

őszi v. téli férfi-öltönyre

elég 3.10 meteres, azaz 4 bécsi rőf hosszú szelvény. 1 szelvény kerül

- 4.80 frt. közönséges •
- 7.75 frt. finom •
- 10.50 frt. finomabb •
- 12.14 frt. legfinomabb •

valódi bárány-gyapjuból,

valamint felsőkabát - posztók, se-lyemmel átszőtt kamarnok, palmerston s boy télikabátoknak, peruvienne s tosking szalonöltönyöknek, szövetek női ruháknak stb. stb.

Jó áruért s pontos szállítáért kezeség vállalatik. (327) 7—20

Minták ingyen s bérmentve.

Minták

minden irányban bérmentve.

Posztó- és divatárukat

az őszi és téli szükségletre, a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig magánosoknak is gyári áron, olcsóbban mint mindenütt szállit

SCHWARZ MÖR

cs. kir. szab. posztó- s divatgyári raktár

Zwittauban (Morvaország)

- 3 10 m. teljes öltönyszövet 5 frt 50
- 3 10 m. erős gyapjuszövet 6 „ 80
- 3 10 m. erős finom „ 9 „ —
- 3 10 m. finom „ 13 „ —
- 3 10 m. legfinomabb „ 15 „ 50
- 2 10 m. téli kabátszövet, elég egy téli kabátra 5—7. — 9—11 frt s több.
- 1 70 m. egy teljes daróczkabátra, természetes vízmentesség 3 50 frt, 4 50 frt, 5 50 frt s több. 333 3 20

Fekete szövetek szalonruháknak. — Mindennemű posztók. Gyapju-bélés minden árban 80 krtól felfelé; női szövetek női ruháknak; női darócz; nagy kendők himalaya-gyapjuból, 10/4 nagyságban 3 frtől felfelé. Általában posztó- s divatárak. Árjegyzék ingyen s bérmentve. Szabó urak számára mintakönyvek bérmentetlenül.

A tisztelettel alulírott ezennel bátorkodik a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

zeneiskolájában

a zongorajáték, magán- és karének tanítása f. évi szeptember 1-ével megkezdődik.

Támaszkodva 20 évnél hosszabb gyakorlatra s a bécsi konzervatórium mintájára felvett alapos módszerre, kezeskedhetik tisztelettel alulírott a sikerért.

A karének-iskolai beiratások naponként déli óra 12 s 2 óra közötti tartatnak alulírott lakásán.

A tanítványoknak bő alkalom nyújtatik, részt vehetni nyilvános zenei produkeziókban, miáltal a műkedvelők félelme leginkább mellőztethetik.

Kiváló tisztelettel

Jaschik Gyula,

a róm. kath. plébániatemplom karnagyja,
volt főhercegi zenetanító.

(349) 3—3

Legkedveltebb savanyuviz.

„Répáti“ ásványviz mint legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyuviz

eltekir.ve rendkívüli gyógyerejétől, melynél fogva kitünő sikerrel használtatik emésztési bajok, étvágytalanság, vesebajok, idegesség, vérszegénység, hólyagbajok és gyengélkedés ellen, tartós és kellemes íze folytán mint asztali és tisztító ital is a leghirnevesebb ásványvizeket jóval felülmulja.

Szaktekintélyek véleménye szerint, szerencsés vegyi összetétele és rendkívül dús szénsavas — főleg kétszer szénsavas nátrium — tartalma folytán a „répáti“ savanyuviznek nemesak hazánk valamennyi, de jóval gazdagabb vegytartalmával fogva, a leghiresebb hasonmái külföldi ásványvizek is alá vannak rendelve.

Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben, gyógyszerárakban és vendéglőkben, nagyobb vételnél

a főraktárban

Giesel G. Brassó.

Színház-utca 321.

(175) 16—24

Legkellemesebb borviz

„ALBINA“

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe
takarékbetétet netto 5%-al kamatoztat minden
adólevonás nélkül,

valamint à vista visszafizethető cheques-betéteket 3-¹/₂%-ra és ajánlja tőkészerzésre a legnagyobb biztonságot nyújtó

5%-os „Albina“ zálogleveleket,
melyek nála a napi árfolyam szerint mindenkör kaphatók.

az intézet irodája

Brassóban, főter 90. szám a.
naponként 8—2 óráig.

Zongoratulajdonosoknak!

Németország és Ausztria

(Bécs)

legnagyobb és leghiresebb zongoraépítési-intézeteiben működött s a zongora-mechanika legujabb vívmányaiban s javításaiban teljesen jártas

zongora-technikus

tisztelettel ajánlkozik mindennemű zongora-javításokra, szerkezet-változásra és ujonnan eszközözlendő bőrbevonásra. Ugyanez egyuttal

a legtisztábban hangol minden hangszert.

STOBEL JÁNOS,

Brassó,

Szentlélek utca 136.

(356) 3—6